

mšensko

2021

ú n o r

Noviny pro město Mšeno a okolní obce. Měsíčník vydávaný MěÚ Mšeno. Vychází od roku 1995.

Nejnáročnější zásah roku: požár v domově seniorů

Mšeno - Tatry mšenských dobrovolných hasičů v uplynulém roce opustily zázemí hasičské zbrojnice v šestačtyřiceti případech. Oproti roku 2019 je to o šest výjezdů méně. Na poklesu událostí, k nimž byla dobrovolná jednotka ze Mšena povolávána, se významně podílela koronavirová omezení. Profesionální hasiči se totiž snažili co nejvíce zásahů řešit sami a dobrovolné kolegy si na pomoc nepřivolávali v takovém rozsahu jako v minulých letech.

Během prvního pololetí loňského roku Jednotka Sboru dobrovolných hasičů města Mšena, která patří do kategorie JPO3, zasahovala u 28 událostí, ve druhém pololetí pak bylo o deset méně. Události prvního pololetí roku 2020 jsme vám na stránkách Mšenska už představili, takže se nyní zaměříme pouze na druhou půlku roku.

Mezi osmnácti zásahy, k nimž došlo v období od začátku července do konce roku, podle zástupce velitele jednotky Patrika Vyskočila mírně převažovaly technické pomoci. „Během druhého pololetí jsme v devíti případech vyjžděli ke stromům spadlým přes vozovky a v jednom jsme mířili do Planých dolů k turistovi se zraněným kotníkem,“ řekl Vyskočil a dodal, že zbylých osm událostí představovaly požáry.

První letní požár zavedl mšenské zásahové vozy 2. srpna za obec Chorušice, kde vzplanulo strniště a náradkovaná sláma. Hasiči plameny dostali pod kontrolu pomocí dvojice lafetových proudnic.

Osm dní nato se pronikavý zvuk hasičských sirén nesl až za zámek v Lobči, kde vzplanul kombajn. Hasiči na místě zjistili, že byl požár stroje částečně uhašen pohotovými pracovníky na poli, takže následovalo jeho dohašení a ochlazování rozpálených částí kombajnu.

S mnohem náročnější událostí se museli mšensští dobrovolní ha-

Zásah v domově seniorů bude mšenským hasičům navždy připomínat pamětní list, který jednotce věnovala jeho ředitelka. Foto: archiv JSDH

siči vypořádat ve čtvrtek 13. srpna brzy ráno. Právě tehdy totiž spěchali do místního domova seniorů, kde propukl požár jednoho z pokojů ve čtvrtém patře budovy. Seniorku, která byla uvnitř, se přes veškeré snahy hasičů i personálu bohužel zachránit nepodařilo. Na prvotní uhašení hořícího pokoje hasiči použili hasičí přístroje, aby získali čas k natažení útočného proudu, během toho navíc zahájili evakuaci čtvrtého patra. „Po likvidaci požáru naši jednotku vystřídal jednotka HZS Mělník,“ poznamenal Patrik Vyskočil, podle něhož šlo o jeden z nejnáročnějších zásahů z posledních let. A to hlavně z hlediska psychiky zasahujících členů jednotky, personálu i klientů domova.

Mezi dalšími zásahy, s nimiž se museli hasiči vypořádat během druhé poloviny loňského roku, byl například požár maringotky nebo požár dřevěné stodoly ve Vrátně. Vzhledem k tomu, že po příjezdu techniky na místo byl požár stodoly v plném rozsahu, hasiči se zaměřili na ochlazování přilehlého domu, aby se plameny nerozšířily i na něj. Zároveň se ovšem snažili uhasit i stodolu, v níž byl uskladněn malotraktor, sekací traktůrek a nářadí.

Poslední požár loňského roku zavedl mšenskou jednotku do Kokořínského údolí, kde při pálení kletí po těžbě dřeva vzplála na několika místech lesní hrabanka. Hasiči museli všechna ohniska důkladně prolít vodou. **Jiří Říha**

POMŮŽEME VÁM S PROPAGACÍ

Pořadatelé, pokud i přes aktuální nejistou dobu plánujete kulturní a sportovní akce na rok 2021, rádi vám pomůžeme s jejich propagací. Proto neváhejte a termíny s popisem pošlete na email:

knihovna@mestomseno.cz

Vaše akce se ocitnou jak v kalendáři na webových stránkách města Mšena, tak i ve sloupku **ČEKÁ NÁS** na titulní straně Mšenska.

Nezapomeňte uhradit poplatky za svoz TKO

Mšeno - Finanční odbor MěÚ Mšeno oznamuje, že je nutné do konce února uhradit poplatky za svoz komunálního odpadu. Čtrnáctidenní svoz osmdesátilitrové nádoby stojí 600 Kč na rok, stejná cena je i za 13 ks pytlů. U 120 l nádoby je cena podle frekvence svozu - 1200 Kč, 1560 Kč nebo 1920 Kč za rok, u 240 l nádoby jsou ceny 2160 Kč, 2808 Kč nebo 3456 Kč na rok. Úhradu je možné provést na městském úřadu, a to buď v hotovosti, platební kartou, nebo převodem na číslo účtu: 2726171 / 0100, variabilní symbol 1337. Do zprávy pro příjemce je nutné uvést příjmení nebo část obce a čp. nemovitosti, za kterou občan platí, aby bylo možné platbu správně identifikovat. Platbu nebo její část je nutné uhradit do 28. 2. 2021, po tomto datu nebudou popelnice bez nálepky vyváženy. Hnědé nádoby na bioodpad o objemech 120 a 240 litrů budou pracovníci města vyvážet od 6. dubna 2021 ve čtrnáctidenních intervalech (v sudé týdny), a to zdarma. Společně s poplatky za popelnice mohou občané uhradit i poplatky za psy. Jeden pes v rodinném domě vyjde na dvě stě korun, zatímco v bytovém domě si chovatel připlatí další čtyři stovky navíc. Senior pak v obou případech zaplatí jen sto korun. V případě více psů se poplatky zvyšují. Platbu je nezbytné provést do 30. 4. 2021, a to stejnými způsoby jako u odpadů. Při platbě na účet je nutné uvést variabilní symbol 1341. **(jř)**

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Vážení čtenáři, v únorovém čísle Mšenska mě zaujal článek pani zastupitelky Prieložné, kterou trápí situace ohledně jednoho z největších domů ve Mšeně - bývalého hotelu Modrá hvězda. Pokud bych se na toto téma měl podívat z pohledu občana města, také se zrovna neraduju. Ačkoli v řadě věcí s vedením města souhlasím, najdou se záležitosti, které pochopit nedokážu. Možná je to nedostatečným vzděláním, možná nedostatkem informací nebo se na to dívám až moc s citovou vazbou na město, v němž žiju od narození. Možná všechno dohromady... Asi nikdy nepochopím, proč město nevyužilo jedinečnou příležitost a opuštěný, nevyužitý a chátrající hotel s přilehlým domem, zahradou a hospodářským stavením nekoupilo. Investuji se podle mě mnohem větší peníze do projektů, které nemají zdaleka takový dopad na město samotné. Tento dům je opravdu nepřehlédnutelný a za těch „pár milionů“ stál. A to i kdyby se měl na několik let pouze zakonzervovat. Byl jsem se uvnitř podívat - ano, v nejlepším stavu budova není, není ale ani na zbourání, jak jsem už několikrát zaslechl. Poctivá oprava by stála opravdu několik desítek milionů, ale centru města by to jen prospělo. Už je ale zbytečné říkat coby - kdyby. Nabídka využil vietnamský obchodník a nemovitosti koupil. Nechci být pesimista, ale podle mě si nyní můžeme o kvalitní opravě nechat jen zdát. A co bude uvnitř? Kdoví... Myslím, že na tuto „kauzu“ se bude ve Mšeně vzpomínat tak dlouho, jak dlouho bude hotel hyzdit naše náměstí.

Pěkné čtení přeje Jiří Říha

mšensko

**Mšensko č. 2/2021
XXVII. ročník**

Noviny pro město Mšeno a okolí ▪ Vydává MěÚ Mšeno od roku 1995 ▪ Vychází v nákladu 650 ks na začátku měsíce
▪ **Redakce:** Jiří Říha (jr) - šéfredaktor, Vladislava Kaulerová Vaňková (vkv), Josef Havel (jh)
▪ **Grafická úprava:** Jiří Říha
▪ **Kontakt:** msensko@email.cz, telefon: 724 846 381, pošta: Husova 149, 277 35 Mšeno ▪ Uzavěrka příspěvků je vždy 20. den v měsíci ▪ Redakční úpravy vyhrazeny ▪ **Tisk:** K-Tisk ▪ Cena za výtisk je 10 Kč včetně 10 % DPH ▪ Povoleno Ministerstvem kultury ČR, reg. č. MK ČR E 10701

Okrašlovák zahájil druhé desetiletí svého života

Mšeno - Deset let. Pro někoho okamžik, pro jiného věčnost. Právě tak dlouho mezi lidmi na Mšensku žije Okrašlovací spolek pro Mšeno a okolí, spolek s bohatou historií sahající až do roku 1892, kdy byl založen patrioty a obdivovateli Mšenska a Kokořinska.

Šlo o organizaci zabývající se propagací tohoto krásného regionu, jejíž členové se starali o zvelebování okolní krajiny, pořádali společenské akce a spolupracovali v řadě aktivit s městem.

Novodobý spolek s pro někoho snad komickým a v dnešní době nepříliš moderním názvem byl založen uprostřed zimy roku 2010, aby navázal na odkaz původního spolku. Ten zanikl krátce po změně režimu v polovině dvacátého století, kdy už rozličné názory a přílišná aktivita nebyly zapotřebí.

Možná tak, jako původní „okrašlovák“, i ten současný stojí poněkud na hraně. Na jedné straně má své příznivce, za které jsme velmi vděční, na druhé se najdou odpůrci, kteří nemohou naše aktivity vystát. A často nám svůj názor dávají najevo, samozřejmě většinou ne úplně přímo. I to je ale součást života.

V lednu se do Debře vrátila replika krmítka ze 30. let. Foto: Okr. spolek 4x

Všem se nikdo zalíbit nedokáže. A věřím tomu, že se najde řada lidí, jimž se například naše historické a částečně i divadelní vycházky krajiny, vítání příchodu jara, divadýlka u studánky nebo třeba předvánoční krmení zvířátek pro děti zdají naprosto zbytečné. Pro nás nejsou.

Někdy si sám pro sebe pokládám otázku: „Má to všechno vlastně cenu?“ Nakonec ale vždycky dojdou ke stejné odpovědi: „Má!“ Člověk se nesmí nechat otrávit a musí pracovat pro radost sobě, svým blízkým, našim malým drobečkům i nadšenčům, kteří nás podporují a na naše

akce jezdí i ze vzdálenějších míst.

Vzhledem k tomu, že je naše činnost dobrovolná, bezplatná a ve většině případů se snažíme zvelebovat věci k veřejné potřebě, nikdy nás nebude mnoho. Ale i několik párů rukou stačí, abychom se pokusili něco zlepšit.

Nejsme světohorci, ale pár věcí se nám za těch deset let snad podařilo. Začali jsme už pár měsíců před založením spolku obnovou Hlovecké studánky, pokračovali jsme několika výstavami historických fotografií, rozmisťováním ptačích budek, podařilo se nám obnovit Jezevčí stezku k Romanovu a instalovali jsme informační tabule v Debři. Srdeční záležitostí, hlavně pro mě, je úspěšná záchrana starých krajových odrůd třešní. Především pak Jánovky mšenské, která opět roste nejen na řadě míst v blízkém okolí Mšena, ale hojně i kolem Chorušic, a to díky výborné spolupráci s tamním obecním úřadem a obyvateli.

Z poslední doby pak mohu zmínit částečnou opravu torza divadla v Debři, oživení prostřední studánky v Kočičině pod Sedlcem nebo navrácení původního krmítka k muchohmůrce, opět v Debři.

Nestojíme o chválu, jen bychom byli rádi, abyste věděli, že jsme tu. A to nejen pro sebe, ale především pro vás.

Vloni jsme kvůli koronaviru částečně spali, doufám, že letošní rok bude zase o něco lepší.

Díky vám všem, kteří jste se k nám připojili třeba jen jednou, díky všem našim podporovatelům, sponzorům a těm, jimž není lhostejné místo, kde žijí.

Jiří Říha, předseda spolku

Mezi tradiční akce spolku patří Setkání s loutkami u Hlovecké studánky.

Dobové vycházky Po stopách Cini-bulkových se konají od roku 2011.

Dílo ak.malíře K. Kroupy ze Mšena přiblížila výstava v roce 2013.

Kadlín má všestranného pomocníka jménem TYM

Nový traktor zvládne obstarat hned několik činností. Foto: archiv autorky

Kadlín - Jako velmi přínosné se v lednových dnech ukázalo loňské rozhodnutí kadlínského zastupitelstva o nákupu nového stroje do vozového parku obce.

Lednové počasí přineslo několik dnů se souvislou sněhovou pokrývkou. Tu přivítaly hlavně děti, které nemohly v lednu chodit do školy kvůli nařízené distanční výuce. Kadlín byl na sněhovou nadílku připraven. Místní komunikace pravidelně uklízel pracovníci úřadu za vydatné pomoci nového traktoru. Nenastala tak situace, že by byla některá z nich nesjízdná.

Myšlenka investice do nového traktoru, který by se stal opravdu

účelným a silným pomocníkem pro údržbu obce, zazněla na jaře roku 2020. Zastupitelstvo tento podnět rozhodně podpořilo, a tak se vybíralo, který traktor v kombinaci s nabídkou příslušenství bude nejvhodnější. Posuzovalo se, jestli vybíraný model malého traktoru pomůže při tak různorodé práci - údržbě a úklidu veřejných komunikací, sečení travnatých ploch v Kadlíně i Leducích, s prací v lese... Důležitým kritériem byla i náročnost na obsluhu. Svými přednostmi a referencemi vyhrál traktor značky TYM T503 jihokorejské výroby.

Jarka Drechslerová

Dobráci z Chorušic mají novou mobilní stříkačku

Na stříkačku přispěli i místní obyvatelé. Foto: archiv obecního úřadu

Chorušice - Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Chorušice zasahuje jak v katastrofu obce Chorušice, tak na výzvu KOPIS HZS Středočeského kraje i na území okresu Mělník. Často se jedná o zásahy u lesních požárů v CHKO Kokořínsko v obtížném kopcovitém terénu.

Dosud jednotka při zásazích používala přenosnou stříkačku PS-12 z roku 1974, s níž byla manipulace při celkové váze 205 kg velmi fyzicky náročná i pro čtyři silné hasiče. Proto jednotka přivítala možnost poža-

dat o udělení nadačního příspěvku z Hasičského fondu Nadace Agrofert na přenosnou motorovou stříkačku PH-ALFA 2 BS o celkové hmotnosti 92,5 kg. Na základě podané žádosti byl Nadací Agrofert poskytnut příspěvek ve výši 40 tisíc korun.

Velké poděkování patří právnickým i fyzickým osobám z obce Chorušice za finanční dary v celkové výši 36 tisíc korun. Chybějící částku 39 676 korun pak doplatila obec Chorušice.

*Jaroslava Doležalová,
OÚ Chorušice*

Inzerce

ŽELEZÁŘSTVÍ - ELEKTRO Václav Kuneš

!!! NOVĚ V PRODEJI !!!

REDUKCE NA NÁDRŽE IBC 1000 L

Prodáváme:

ZAHRADNÍ NÁŘADÍ, HADICE, SPOJKY
VODOINSTALAČNÍ MATERIÁL
KOVÁNÍ – ZÁMKY – VLOŽKY
ELEKTRO MATERIÁL
LEPIDLA – TMELY – MAZADLA
SPOJOVACÍ MATERIÁL

Služby:

VÝROBA KLÍČŮ, PŘESTAVBY VLOŽEK
BROUŠENÍ NOŽŮ, KOTOUČŮ A ŘETĚŽŮ

Po telefonické dohodě možnost dovozu zboží

Kontakt: Nemocniční 483, Mělník
(mezi autobusovým nádražím a nemocnicí)

Tel.: 604 136 125, vendelinkunes@seznam.cz

Kontejnerové WC?

Mšeno - Desítky let chybí městu Mšenu veřejné záchody (když pominu jednu provizorní stavební budku). Po zdařilé revitalizaci obou náměstí chybí dvojnásob.

Zastupitelstva, minulá i současné, se tímto problémem nikdy nezabývala. Snad jej považovala za zbytečnou.

Po zbouření bývalého zdravotního střediska zůstala stát, kupodivu uprostřed tohoto místa, bývalá zděná lékárna. Co s ní? Zůstane tam takto stát do doby, než se rozhodne o tom, jak smysluplně využít toto místo jako celek? To ale může trvat opět několik desetiletí.

Bývalá lékárna se sama nabízí k přestavbě na důstojné veřejné WC. Část zastupitelů na tento nápad přišla. Jen se jim nepovedlo přesvědčit většinu hlasujících. Vyhrál protinávrh. Ten zní: kontejnerové veřejné wc.

Jedno takové už ve Mšeně stojí. Sice nemá 3 kabinky, jako by mělo mít to nové, ale není příjemné a nikomu se do něj nechce.

Nápor turistů stav této budky silně poznamenává. Je to nedůstojné. A silně to kazí pohled na Mšeno jako celek. V čem bude to nové lepší? Mám takový pocit, že kvůli stísněným prostorům v tomto novém zařízení budou úklidové možnosti a režim obdobný. Podle mě jsou takové provizorní kontejnery jen na krátkodobé akce.

Je škoda, že zastupitelé takto rozhodli. A myslím si, že většina z nich neví, jak při náporu návštěvníků náměstí a jeho okolí vypadá. Proto vyzývám všechny zastupitele, když hlasovali pro kontejnerové WC, aby alespoň jednou týdně navštívili toto zařízení a poté svým doufám novým pohledem na věc pomohli ke zlepšení kultury v tomto směru.

Jan Švec

Zpátky ke kořenům s Evou Černohorskou

22. díl

Masopust, masopust, jen mne holka neopust!

Minulý díl našeho seriálu byl ukončen příchodem mudrců z Východu, kteří se oslavují svátkem Slavnost Zjevení Páně, známější pod označením Tři králové. Po tomto svátku následoval masopust, lidově zvaný ostatky nebo fašank.

Začátek masopustu je jistý - vždy po svátku Tři králů. Konec je však závislý na Velikonocích, protože končí Popeleční středou, která připadá na 46. den před Velikonoční nedělí. Například v roce 1900 byly nestálé svátky slaveny tak, jak dokládá text na snímku. Stejným pojmem je označován i třídní svátek, tvořený masopustní nedělí, pondělím a úterým. Jednalo se o vyvrcholení masopustní doby, kdy probíhaly veselé průvody a taneční zábavy. Zejména na vesnicích často přetrvaly do dnešních dnů.

Čeněk Zíbrt ve své knize Staro-

Nestálé svátky roku 1900.	
Jména Ježíš 14. ledna. Neděle Septuagesima čili devítník 11. února. Popeleční středa 28. února. Slavnost sedmi bolestí Panny Marie 6. dubna. Hod velikonoční 15. dubna. Křížové dni 21., 22. a 23. květ. Nanebevstoup. Páně 24. květ.	Hod svatodušní 3. června. Nejsvětější Trojice 10. června. Božího Těla 14. června. Slavnost srdce Jež. 22. června. Andělů Strážných 2. září. Jména P. Marie 9. září. Slavnost růžencová 7. října. Všeobecné posvícení 21. října. První neděle adv. 2. prosince.
Od vánoc až do Popeleční středy jest 65 dní = 9 týdnů 2 dni.	
Masopust trvá 52 dní = 7 týdnů 3 dni.	
Neděle po Zjevení Páně jsou 5, po Svatém Duchu 25, po Nejsvět. Trojici 24, neděle postních je 6.	

české výroční obyčej z roku 1889 popisuje masopustní dobu takto: Tenkrát se veselili páni i prostý lid nejbujněji, kvasy, tance, pitky a kratochvíle konce neměly, ani míry. Podstatou masopustních radovánek byl známý již nám zvyk přestrojovat se a oblécti se v bláznovské kukly, zvířecí podoby, strojiti cizím původem zavánějící mumraje.

Ze zvířecích masek to byl především spoutaný medvěd, symbolizující odcházející zimu. Podle jednoho ze staročeských zvyků měl být medvěd ovázan povříslý a hrachovinou. V doprovodu mládenců a panen navštěvoval během průvodu jednotlivé domy, kde si z něj každá hospodyně utrhl kus hrachoviny, kterou kladla pod husy a kvočny. Od hospodáře potom skupina obdržela dary, protože přivedení medvěda znamenalo loučení se zimou a brzký příchod jara. Večer se celá vesnice sešla v hospodě na tancovače. Čím více a výše chasa vyskokovala, tím více mělo slunce hrát.

Toto počínání mělo zaručit teplé počasí pro dobrou úrodu. V Selské pranostice, vydané roku 1710, najedeme tuto radu: Len a konopě pěkně se obrodi, ženy skákat vejš budou, to staří praví, v outerý den právě masopustní.

Sběratel lidové slovesnosti Karel Jaromír Erben zaznamenal ve spojení s masopustem tento popěvek: Masopust, masopust, jen mne holka neopust! Právě v této době, bohaté na zabijačky a veselosti, nastal ten správný čas pro namlouvání a svatby.

18. února roku 1873 se ve mšenských domcích odehrálo hned několik svateb. První se ženil obuvník František Váňa, v tu dobu mu bylo již 56 let a byl vdovcem. Jeho vyvolenou se stala 37letá Anna, dcera nádeníka Václava Hancle. Obchodník Jan Šimonek si za manželku zvolil o devět let mladší, ještě neplnoletou Annu Černohorskou. Otcovské povolení dostala, proto svatbě nic nebránilo. Svatební zvo-

ny vyhrávaly také v domě číslo 112, kde bydlela Johana, dcera kožešníka Jana Pokorného. Zvolit si za manželku pekaře Antonína Vogela byla jistě dobrá volba. Obchodník Václav Popelka z Romanova číslo 5 si svoji nevěstu Marii Černou našel v domě číslo 162. Tehdy ještě netušil, že se část příbuzenstva za pár let dostane do Ameriky. Jeho synovec Karel, syn jeho bratra Františka, se roku 1908 oženil v Americe, konkrétně v Kaukaně ve státě Wisconsin. Vidina lepšího života, nebo touha po bohatství? Pravý důvod se nedozvíme, ale rozhodně nebyl jediný. Pokud vás zajímají osudy našinců za velkou louží, případně máte mezi předky také emigranty, doporučuji k přečtení dobový tisk vydávaný vlastenci v češtině. Kompletní ročníky naleznete na stránkách digitální knihovny (<http://digitalni-knihovna.cz>) Národní knihovny. V jednotlivých číslech lze najít kompletní životopisy a fotografie.

Písně masopustní.

1.

(Nápěv 371.)

Masopust držíme,
nic se nevadíme,
pospolu:
proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali
po znovu?

V dobrém jsme se sešli,
rádi jsme se našli
pospolu:
dříve než se rozejdem,
ještě sobě připijem
po znovu.

Mgr. EVA ČERNOHORSKÁ

je jí 37 let, bydlí v malé dědině Okarec nedaleko Brna, je místopředsedkyní tábořské pobočky České genealogické a heraldické společnosti, organizuje genealogická setkání a přednášky, snaží se o popularizaci genealogie a podporu jejího mezigeneračního významu, mezi její zájmy patří historie, architektura, divadlo a knihy.

Inzerce

ZKP KLADNO

S.R.O.

VÝSTAVBA, REKONSTRUKCE A ÚDRŽBA KOMUNIKACÍ

STŘEDISKO MŠENO

Vám za příznivé ceny nabízí:

- dopravu - sklápěč, kontejner, kontejner s hydraulickou rukou
- výstavbu a výpravu komunikací
- strojní i ruční pokos, čištění komunikací
- traktorový štěpkovač s ručním plněním
- stavební práce menšího rozsahu

Více informací na tel.: 724 729 617 (Jiří Říha)
nebo na emailu: cestmistr.mseno@zkp.cz

Inzerce

HOSTINEC
U KORUNY

O B Ě D Y

AŽ NA VÁŠ STŮL

PÁRTY/SERVICE
MĚLNÍK

HOSTINEC U KORUNY MŠENO ZAJIŠTUJE DENNÍ ROZVOZ OBĚDŮ

- od pondělí do pátku pro občany i firmy ve Mšeně a okolních obcích
- výběr ze dvou druhů jídel

MENU s polévkou 105 Kč, bez polévky 85 Kč.

☎ 732 678 699 ✉ obedy-mseno@seznam.cz

Za **STARÝMI KRÁSNOSTMI** s Jitkou a Mirkem Hrdličkovými 15. díl

Sběratelské panenky musí být vždy označené, často na krku

I několik desetiletí staré panenky mohou být stále krásné. Svědčí o tom expozice muzea. Foto: archiv autorů

Vážení čtenáři, v tomto zimním období si mnozí z vás říkají, co nyní dělají ve Starých krásnostech? Asi nic. Muzeum je zavřené, tak odpočívají. Opak je pravdou. Teď máme asi nejvíce práce. To, co se nestihlo v sezoně, nyní doháníme. Fotíme exponáty a píšeme texty, abychom vám návštěvníkům mohli pak předložit průvodce naším muzeem. Práce je to piplavá, přehrabujeme se v historii hraček sem a tam. Rozhodně je mylná představa, že si zadáme do vyhledávače název exponátu, například panenky, a vyjede nám text. Zaprvé je neetické opisovat, co jiný vymyslel, a za druhé, internet není všemocný. Když jeden napíše chybu, tak ten druhý ji má v textu také. A to se opakuje pořád dokola. Toto tedy cesta není.

Hromada knih a hledání v archívech, vyměňování si informací s jinými muzei, popřípadě pokud ještě u novodobějších hraček existují pamětníci, to je ta správná cesta. Tak, teď jsme vám poodhalili, čím se ve Starých krásnostech zabýváme v zimě, a už je ta vhodná chvíle začít s naším dnešním článkem. Bude o panenkách.

Jak se vlastně pozná stará – starobylá panenka, umělecká sběratelská panenka a takzvaná sběratelská napodobenina?

Začneme uměleckou sběratelskou panenkou. Jedná se o novodobou (zde nečekejte starobylou) panenku, navrženou konkrétním umělcem, produkovanou v limitovaných edicích. Vždy musí být

označena, většinou na krku. Pokud panenka nemá žádné označení, zcela jistě se jedná o padělek díla konkrétního umělce. Rovněž materiály použité na šaty, boty a jiné doplňky musí být kvalitní, nemohou vyčnívat nitě, vše musí být čistě zapošíť.

Poznáte napodobeninu sběratelské panenky? Když panenku podrobíte bližšímu zkoumání, tak zcela určitě, i když nejste odborník. Odlepené řasy, lepidlo, které kouká zpod paruky, nerovné stehy a volné nitě na šatech, nekvalitní materiál. Tyto panenky nemívají žádné označení, jsou masivně produkovány jednou velmocí a jejich sběratelská hodnota je mizivá.

A stará – starobylá panenka? Zde záleží na tom, z jakého je materiálu – papírmaše, dřevo, kov, celuloid, látka – a samozřejmě značení. Staré panenky jsou někdy značeny například jen čísly a ne iniciálami nebo značkami výrobců. Člověk, respektive sběratel již musí mít nějaké znalosti, aby vše rozlišil. Zde ještě podotkneme, že staré panenky mají již nějaké ty šrámy, odřeniny a bolístky. Pokud není panenka vyloženě zničená, že se nedá vystavovat, preferujeme nechat ji tak, jak je. V počátku naší sběratelské činnosti jsme si nechali jednu panenku „odborně“ restaurovat. A už nikdy více! Paskvil, kterým se panenka nechtěně stala, byl otravný. Takže, když bude mít panenka nánosy barvy na obličej, řasy a obočí bude nestejněměrné, v jiné výši, vězte, že zde byl proveden neodborný zásah.

Je pak na vás, zda to akceptujete, či ne. Doporučujeme nebrat! A zkusit sehnat jinde jiný model, který bude původní. Sběratelskou hodnotu bude mít určitě vyšší.

Malá panenka, co se vejde na dlaň, je stoletá. Pěkně se o ni staráme, tak na svůj věk vypadá dobře. Má velké oči. Takovým panenkám se říká Guck Augen (podívej, oči). Výrobce: Armand Marseille, Německo, značena 323.

Panenku v plášti s čelenkou a střevíčky navrhla umělkyně Monica Reo. Značena je na zátylku a jmenuje se Lýdia. Nám připomíná královnu Guineveru, manželku slavného Artuše.

Poslední panenka v klobouku nemá žádnou historickou ani uměleckou hodnotu, přesto však může někomu udělat radost.

Jitka a Mirek Hrdličkovi

Muzeum Staré krásnosti

Muzeum Staré krásnosti jsme ve Velkém Újezdě založili v roce 2018, protože máme rádi starobylé věci, které nám vypravují příběhy minulých generací. Naleznete zde sbírku kočárků od konce 19. století do 80. let 20. století. Dále vystavujeme hračky a panenky z dob, kdy jejich životnost nebyla tři měsíce a často se dědily a předávaly. Pokud se rozhodnete nás navštívit, můžete v sezoně od června do září, a to každou sobotu od 10 do 17 hodin. Budeme rádi. Muzeum bylo vybudováno svépomocí bez dotací EU.

Jitka a Mirek Hrdličkovi

PRODÁVÁME SHÁNÍME

Sháním pozemek, nejlépe st. nebo zahradu. Podmínkou je přípojka vody nebo studna. Chatka výhodou. Případně koupím i dům s věčným břemenem dožití (ráda pomohu s péčí o domácnost, o zahradu, dovezu nákup, odvezu k lékaři). Solidní jednání. Lokalita: Mšensko, Vysoká, Nebužely, Střemy, Lhotka, apod. Cena do cca 2 500 000 Kč. Tel.: 737 122 983.

Inzerujte zdarma

Soukromý řádkový inzerát můžete podat zdarma, a to elektronicky na emailu: msensko@email.cz nebo na telefonu: 724 846 381.

VZPOMÍNKA

Dne 10. února 2021 si připomeneme sté výročí narození naší maminky, babičky, paní Aloisie Líbalové z Kadlína. Vzpomínáme s láskou.

dcery Helena a Alena s rodinami

„Čas plyne a nevrací, co vzal, zůstaly jen vzpomínky a žal.“ Dne 18. února 2021 si připomeneme 20. smutné výročí, kdy nás navždy opustil pan Jiří Šimonek. Všichni, co jste ho znali, vzpomeňte s námi.

rodina Šimankova

Udělejte radost svým blízkým, popřejte jim jubileu, vzpomeňte na zesnulé nebo poděkujte těm, kteří pro Vás udělali něco hezkého. Text zašlete jako SMS zprávu na 724 846 381 nebo na e-mail: msensko@email.cz.

Inzerce

více jak
30 let
praxe

autorizovaný technik
pro pozemní stavby

DRECHSLER MILAN

- * projekty rodinných domů
- * netypové projekty staveb
- * energetické štítky budov
- * statické posouzení staveb
- * pasporty staveb

telefon: 608 201 185
Kadlín č. 26 - www.drechsler.cz
provozní doba: po telefonickém objednání

V Chorušicích poprvé za šestadvacet let

JIRÍ ŘÍHA

Mšeno - Nákaza koronavirem covid-19 se nevyhnula zřejmě už žádné české obci. Chorušice nejsou výjimkou. Zatímco na jaře se zákeřný koronavirus vesnici vyhnul, na podzim už obyvatelé obce a všech jejích částí takové štěstí neměli. Situaci v Chorušicích přiblížil starosta obce Martin Bauer.

Situace s koronavirem se začala zhoršovat téměř před rokem, co to pro obec v první chvíli znamenalo?

Jarní vlna a počátek šíření koronavirové nákazy Evropou byla pro nás – občany obce i její vedení především poznávací. Aniž by se na našem území tento neviditelný „kovovír“, jak nákazu pojmenovala má vnučka Marjánka, objevil, měli jsme všichni možnost seznámit se s pojmy jako pandemie, šíření viru, nošení roušek a použití ochranných prostředků, dezinfekce rukou i předmětů, zkrátka se vším, co jsme do této doby neznali, a to včetně všech nařízených hygienických opatření a zákazu shromažďování. Myslím si, že na rozdíl od podzimních měsíců brala drtivá většina společnosti protiepidemická opatření vážně, lidé i pracovníci mateřské školy se pustili do šití roušek. První dodávka našim seniorům byla totiž právě z domácích dílen. Postupně jsme se i s pomocí Středočeského kraje a krizového štábu v Mělníku vzhledem k provozování pečovatelské služby vybavovali vším potřebným.

Fungovalo vše k vaší spokojenosti, nebo se vyskytly problémy?

Všechno samozřejmě nebylo úplně ideální. Nouzový stav nám v praxi ukázal, jak chaotickou máme po reformě (spíše deformaci) státní správy – po zániku okresních úřadů – správu našeho státu. Většina nařízení a dokumentů byla doručována ze dvou nebo tří míst. Naše obec provozuje terénní pečovatelskou službu a i pro ni znamenala všechna opatření časovou i finanční zátěž. Nutno podotknout, že MPSV od počátku na provozovatele sociálních služeb myslelo, a to jak pomocí s úhradami ochranných pomůcek, tak i odměn pečovatelkám. Z pohledu příprav na horší časy bylo toto bezvirové – „cvičné“ období velmi potřebné a důležité pro získání prvních zkušeností.

Obracejí se na vás občané s nějakými žádostmi o pomoc?

V podzimních měsících s povolebním příchodem koronaviru bylo zřejmé, že lidé a rodiny budou muset dodržovat povinnou karanténu, těm pak obecní úřad prostřednictvím svých pracovníků nabízel a zajišťoval především nákupy potravin a nutného drogistického zboží. Na přání byl stále nabízen dezinfekční prostředek Anticovid. A jeden z pozitivních testů způsobil i čtrnáctidenní přerušení podzimního svozu bioodpadu, což se stalo prvně od roku 1994.

Jak tedy do současné doby postihla nákaza přímo obyvatele obce?

Ve statistikách i fakticky se v naší

Rozvoz obědů obecní pečovatelskou službou je v této době velmi vítaný.

obci objevil první občan s pozitivním testem na covid-19 vloni 5. října, do poloviny října jsme mohli hovořit o jednotkách a po vniknutí koronaviru do prostor mateřské školy se počty pozitivních na covid-19 zvýšily. V dnešních statistikách obec Chorušice kopíruje celorepubliková čísla. Aktuálně by nákazou mělo projít 8 procent obyvatel obce a je důležité, že bez ztráty na životech. Statistiky ovšem neobsahují počty obyvatel, kterým lékař například doporučil zůstat s příznaky v domácím prostředí bez testování, pokud by třeba stejně dotyčný musel zůstat v karanténě kvůli nákaze v rodině. Můj odhad počtu nakažených by pak byl o 50 procent vyšší.

A vy jste se nakazil?

Ano, bohužel i tuto zkušenost mám. Na to, že je vir neviditelný, nám dokázal přesunout vánoční rozbalení dárků téměř o měsíc. Osobně jsem měl průběh jako na houpačce – první den teploty, druhý nic, za čtyři dny kašel. Když jsem byl plně fit, přestal jsem

spát... Na tomto místě bych velmi rád za nás pacienty, konzultanty svého zdravotního stavu i třeba naši pečovatelskou službu, seniory, kterým pomáhá s registrací k vakcinaci, poděkoval paní doktorce Kateřině Hartlové a sestřičce Evě Kroutilové, pro které toto období znamená neskutečný nárůst práce, a přesto se nám věnují s nezmenšenou péčí. Opravdu smekám.

Museli jste zrušit nebo omezit některé plánované projekty?

Naštěstí nemuseli a z pohledu dotačních podmínek a potřebnosti realizace akcí nemohli a ani nechtěli. Přišlo mi, že mnoha lidem bylo jasné, že při zavřeném ekonomice nebudeme mít prostředky na domácí sezení s osmdesátiprocentní náhradou mzdy, a všichni dodavatelé a stavební firmy pracovali vzorně. Na rok 2020 jsme měli plánované výdaje ve výši 29 milionů korun, skutečnost pak byla o tři miliony nižší.

A co stálo za snížením výdajů?

Nedošlo nakonec na realizaci

Inzerce

Znáte už komunitní farmářské tržiště Scuk.cz?

Nakupujte online a svůj nákup si vyzvedněte na výdejním místě u Organizátorky Zuzany.

www.scuk.cz/mseno

732 525 838

Scuk.cz

Inzerce

+420 737 373 100
tomasuher75@gmail.com
www.tomasuher.cz
nám. Míru 17, Mšeno

- Prodej, pronájem, koupě, správa nemovitostí všeho druhu
- Výhodné hypotéky na míru, úvěry, stavební spoření
- Řešení dluhů a exekucí bez ztráty bydlení
- Výkup nemovitostí za férové ceny
- Oceňování nemovitostí, smluvní dokumentace, daně

NEZÁVAZNÁ KONZULTACE NA UVEDENÝCH KONTAKTECH

nesváželi bioodpad. Kvůli koronaviru

naučné stezky, kterou nám v návaznosti na předpokládaný zásah do příjmů obcí způsobený vládním přesunem finančních prostředků na koronavirové dotační programy podpořilo ministerstvo pro místní rozvoj. Stezka nebyla vybudována z důvodu minimálního zájmu zhotovitelů a vysoké cenové nabídky. Všechny ostatní stavby se ovšem realizovat podařily. Mohu jmenovat rekonstrukci 1,3 km lesní cesty Podstavy v Chorušicích, výstavbu retenční protipovodňové nádrže ve Velkém Újezdě a novostavbu retenční mokřadní tůně v Chorušicích, což byla v podstatě obnova bývalého největšího rybníka v obci. Dále to byla rekonstrukce malé vodní nádrže na „Spodním dole“ v Újezdě. Jediným projektem, na kterém se podepsala pandemie covid-19 byla revitalizace intravilánové zeleně ve všech místních částech, při které totiž firma nemohla využít obvyklé množství zahraničních dělníků.

Co se pro letošek připravuje z pohledu rozvoje obce?

Rok 2020 byl díky kladně vyřízeným dotacím náročný na samotné provedení stavebních a dodavatelských prací, letos nám zbývá tyto akce „dopapírovat“ a část dotačních prostředků ještě získat do rozpočtu obce. To už je sice pro občana neviditelný, ale důležitý a časově náročný úkol. Kromě tohoto papírování máme letos v plánu realizaci komplexní rekonstrukce chodníků, dešťové kanalizace a přeložek vedení ČEZ i CETIN v místní části Chorušice. Tato akce je vysoutěžena za téměř 11 milionů korun a před podpisem dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Rekonstrukcí fasád, dobového oplocení a nejbližšího okolí za 700 tisíc korun by letos

Momentka ze sousedského poklábosení v rouškách. Foto: M. Bauer 2x

měla projít barokní kaple na návsi v Chorušicích, což je dílo podpořené dotací místní akční skupiny LAG Podralsko, ke které naše obec díky Mšenu a úzké spolupráci s vedením města mohla získat územní působnost. Vzhledem ke skutečnosti, že mateřská škola opět není schopna pokrýt zájem o umístění dětí, a to v mnoha případech i dvouletých, rozhodlo zastupitelstvo obce o vyprojektování dalšího oddělení školky včetně kuchyně a zázemí. I v tomto případě je třeba získat dotaci a všechna povolení, což v časovém sledu bude malý zázrak. Jak se nám to podaří, uvidíme na konci roku. Dotační „škádlení“ chceme letos zakončit podáním žádosti do programu ministerstva obrany Péče o válečné hroby, v tomto případě na celkovou rekonstrukci pomníku padlých partyzánů a hrobu v Zahájí včetně umístění poděkování lidem podporujícím aktivitu partyzánské skupiny Národní mstitel, což je v mnoha případech stálo zdraví i život. Tečkou pak bude snaha o revitalizaci křížku s Kristem u silnice II/ 274, zde snad s dotací z ministerstva zemědělství. Dalšími akcemi, na které již byly podány žádosti o dotace, jsou rekonstrukce spolkového domu - hostince ve Velkém

Újezdě a nutné rozšíření místní komunikace „Kanáč vršek“ také ve Velkém Újezdě, obě za 7,5 milionu korun. Jinak už dvakrát nebyly uspokojeny žádosti o dotaci na revitalizaci brownfieldů, doposud poskytovaných z ministerstva pro místní rozvoj, na na závěrečnou etapu dokončení rekonstrukce části ploch bývalého zámekového dvora ve Velkém Újezdě. U těchto dotací z národních prostředků bývají uspokojeny asi 4 procenta žadatelů, což jen potvrzuje skutečnost, že více než 100 dotačních titulů pro město a obec neznamena, že stát má na tuto podporu peníze... Kromě uvedených obecních témat jsou tu v letošním roce ještě výzvy regionálního charakteru s účastí naší i okolních obcí – odkanalizování pásma ochrany vod vodního zdroje KSKM, zajištění lepší infrastruktury a nabídky služeb Vrátnské rozhledny, zakoupení ekologických busů pro Kokořínský SOK s.r.o. nebo zefektivnění odpadového hospodářství obcí. To už jsem ale námetý na další články...

Je vidět, že v Chorušicích nezáhlíte... Ještě nám prozradte, zda krize nějak zahýbala s loňským rozpočtem obce?

V daňových příjmech obce za rok 2020 došlo k poklesu výnosu daně z příjmů fyzických a právnických osob, ale nutno podotknout, že v řádu jednotek procent.

A jak jste se vypořádali s rozpočtem na letošní rok?

Očekávání letošního roku významně ovlivnilo schválení „daňového balíčku“, který by bez úpravy zákona o rozpočtovém určení daní znamenal propad daňových výnosů pro naši obec o téměř 2 miliony, což by do budoucna znamenalo značné omezení provozu i investic.

Přidáme-li dopady nového zákona o odpadech, který „musel“ být schválen 23. 12. 2020 s účinností od 1. 1. 2021, můžeme v přímém přenosu sledovat nesystémové a nepředvídatelné chování většiny zákonodárců s neřešenými finančními dopady na města a obce, což by se ve vyspělé společnosti stávat nemělo. Paní ministryně financí sice doporučuje samosprávám zvýšit daně z nemovitostí i místní poplatky, ale nejedná se o nic jiného, než další vlnu vládního populismu, ve které hodná vláda lidem peníze dává a zlé obce následně berou. Jak tedy skončí letošní rok, je ve hvězdách i z důvodu vládou slibované změny zákona o přerozdělování daňových výnosů. Letošní rozpočet bude schvalovat zastupitelstvo obce 28. ledna (po uzávěrci tohoto vydání), a tak prozatím čísla z návrhu rozpočtu – výdaje 18,3 milionu korun, příjmy včetně dotací z realizovaných akcí roku 2020 ve výši 15,9 milionu korun, schodek financován z přebytku minulých let.

Na začátku nového roku se plánují kulturní akce, jak je to u vás?

Jak obec, tak spolky své plány mají, je jen otázkou co vše bude reálně možné uskutečnit. Po roční pauze spolkový i společenský život mnoha aktivním lidem chybí, ale určitě ne natolik, aby sami byli příčinou vážného onemocnění svých kamarádů a spoluobčanů. Uvidíme podle aktuálního stavu šíření nákazy, jaká opatření ve společnosti budou nutná a co nám dovolí.

Co tedy máte v plánu?

V jarních měsících bychom rádi uspořádali z podzimu odloženou brigádu na výsadbu ovocných stromků u silnice III/2745 mezi Chorušicemi a Zahájí a z Velkého Újezdu na Mělník, a to opět ve spolupráci s Okrašlovacím spolkem pro Mšeno a okolí a 1. zemědělskou a. s. Chorušice. V tomto případě by snad při trvalém snižování počtu pozitivně testovaných mohli venkovní aktivity dostat šanci. Pořádání dalších větších akcí, jako pietní vzpomínkový akt u pomníku padlých partyzánů v Zahájí, újezdecké oslavy MDŽ spojené s domácí zabíjačkou, plesy, taneční zábavy, pálení čarodějnic a další, bude závislé na stavu koronavirové nákazy ve společnosti a myslím, že všichni jsme schopni tyto akce v tradičních termínech připravit.

Inzerce

ZEDNICKÉ A MALÍŘSKÉ PRÁCE VOJTĚCHOVSKÝ

- * novostavby rodinných domů
- * opravy a rekonstrukce bytů a domů
- * stavby, opravy a renovace zdí, sloupů, schodů aj. z pískovcových kvádrů
- * pokládka zámkové dlažby
- * sádrokartonové konstrukce
- * zateplování obvodových plášťů budov
- * veškeré malířské práce, včetně úklidu

mobil: +420 773 082 098

e-mail: Vojtechovsky.O@seznam.cz

Vzdělávací roubenka v době krize spí.

JIRÍ ŘÍHA

Dolní Vidim, Kokořínsko - Stará řemesla nezůstanou zapomenuta i díky Ekocentru Koniklec a jeho Domu zaniklých řemesel, který stojí v Dolní Vidimi. Do staré roubené chalupy ale v současné době návštěvníci zavítat nemohou, proto nám ji v rozhovoru Mšenska přibližuje koordinátorka ekologických výukových programů pro Mělnicko a okolí Lenka Winterová společně se svými kolegy-němi Dagmar Kouckou, Alžbětou Vosmíkovou a Martinou Zrostlíkovou.

Co se v současné době děje v Domě zaniklých řemesel (DZŘ) v Dolní Vidimi?

Vzhledem k zimnímu období a opatřením spojeným s epidemiologickou situací se zde bohužel momentálně nic neděje. Doufáme však, že s jarem přijde nejen pěkné počasí, ale i rozvolnění a naše cha-

Zajímavé činnosti návštěvníky čekají v chalupě i kolem ní.

lupa opět ožije. Těšíme se na všechny návštěvníky.

Přibližte těm, co vaši chalupu ještě nenavštívili, co všechno se tam mohou dozvědět a naučit.

Jedná se o jednopatrový roubený dům chléního typu s podstávkami, pavlačí a zdobeným štítem, ty-

picky pro oblast Kokořínska. Nyní jsou v domě k vidění původní stavební technologie, hliněná podlaha, smlakové dveře, povalové stropy a okna se šambránami. Dům byl postaven ve druhé polovině 18. století, a proto je zde možné vidět mnoho zachovalých dobových vymožeností a předmětů, jako jsou kachlová kamna se zápečím a hambalkem, mšíník, kredenc, ošatky, hmoždíře, škopky a máselnice. V roce 2015 jsme v Domě zaniklých řemesel a jeho okolí začali realizovat ekologické výukové programy pro děti ze škol.

O čem jsou?

S dětmi se společně vydáváme na programy „Za tajemstvím písčivcových skal“ či „Za tajemstvím lesa“ nebo poznáváme mravenčí svět s programem „Mravenčí stezkou“. Přímou v domě pak dětem nabízíme program „Zaniklá řemesla“. Díky konceptu pobytu v přírodě a hraní výukových her se programy dlouhodobě těší velké oblíbenosti nejen u dětí.

Nejste ale zaměřeni pouze na školy, že?

Nejsme. V roce 2015 jsme dům zpřístupnili i širší veřejnosti. Zavedli jsme takzvané Soboty pro veřejnost, během kterých si může dům kdokoli prohlédnout a vyzkoušet si stará řemesla nebo zaniklé domácí práce. Mezi takové patří například pečení housek či kváskového chleba v původní peci, pečení bramborových placek na tálech, stloukání másla, výroba vlny z česance, výroba provazů nebo drátování. Návštěvníci si mohou také vyzkoušet nevšední práce se starým nářadím. Pro děti jsou během Sobot pro veřejnost připra-

vené hry po chalupě a okolí, kvíz, hádanky nebo třeba úniková hra ze skalního sklepa. Vstup na akci je dobrovolný, průvodci pracují na dobrovolnické bázi. Původně dětský výukový program „Zaniklá řemesla“ jsme pro velký zájem upravili také do formy pro dospělé.

Jmenovala jste aktivity v chalupě. Mohou se návštěvníci z řad veřejnosti zapojit také do nějakých akcí v okolí stejně jako školáci?

V rámci celorepublikové akce Českého svazu ochránců přírody „Setkání s přírodou“ pořádáme v okolí DZŘ botanické, entomologické či jiné odborné vycházky s výkladem. V roce 2021, pokud nám to epidemiologická situace dovolí, plánujeme pro veřejnost dvě takové procházky, entomologickou a mykologickou. Pokud se vycházky zúčastní i učitelé, lektorka entomoložka ukáže nejen hmyz, ale i metodiku, jak hmyz lovit s dětmi, jak jej pozorovat a bezpečně vypustit. Umí také doporučit, jaké pomůcky se hodí do školní výuky. (setkanisprirodou.cz). Vyrobili jsme také dvanáct naučných tabulí, šest venkovních a šest vnitřních, na kterých se návštěvníci dozvědí, jak se hospodařilo a žilo v takových venkovských chalupách. Každá tabule má také audiozáznam s texty k danému tématu. Na jedné tabuli také vypráví pamětník, který ještě v době, kdy chalupa patřila Akademii, dělal jejího správce.

Kde se vůbec vzal váš Koniklec a posléze i Dům zaniklých řemesel?

Koniklec vznikl původně jako dětský oddíl Ochránců přírody. Děti nicméně odrůstaly, založily občanské sdružení a zabývaly se ochranou přírody a životním prostředím. Když se na začátku tisíciletí vyskytla možnost získat chalupu od Akademie věd ČR, využily ji s vizí založení ekologického vzdělávacího centra. Chalupu však bylo potřeba nejprve opravit a uvést do obvyklého stavu. To se nám podařilo díky mnoha hodinám dobrovolnické práce a především s finanční podporou Ministerstva kultury, MAS Vyhličky a Ministerstva školství. V letech 2013 a následně 2014 prošel dům rozsáhlou rekonstrukcí. Právě díky opravám uvádějícím chalupu do původní podoby nás napadlo vytvořit z ní jakýsi skanzen. V roce 2020 se nám za podpory SFŽP a Středoevropského

Děti mohou přírodu poznat opravdu zblízka. Foto: archiv Ekc. Koniklec 4x

Inzerce

ZEMNÍ PRÁCE JIRÍ MARVÁNEK

Provádíme veškeré výkopové práce, vrtání půdním vrtákem, opravy cest, demolice, doprava sypkých materiálů, drcení, třídění, kontejnery, skládání hydraulickou rukou, jímky, nádrže, ČOV, kanalizace, přípojky...

Střednice u Vysoké
E-mail: info@zemar.cz
Mobil: 721 474 698
www.zemar.cz

Nadšenci z Koniklece ale nezahálejí

kraje podařilo zpřístupnit zahradu ve svahu u chalupy a instalovat tam výukové prvky. Většina lektorů Ekocentra Koniklece jsou přírodovědci a převážná část našich aktivit s dětmi i veřejností je tak zaměřena především na poznávání přírody v okolí.

Jakým způsobem vás zasáhla pandemie koronaviru, co všechno jste museli omezit?

Od března 2020 na školách v podstatě neprobíhá prezenční výuka, na kterou jsou naše programy cíleny. Daří se nám v omezené míře pokračovat v realizaci dalších projektů, nicméně je musíme dost přizpůsobovat dané situaci. Snažíme se ale nezůstat pozadu a využíváme čas na úpravu a aktualizaci, vymýšlení dalších výukových programů pro děti a pokračujeme v dalších rozpracovaných projektech.

Spolupracujete nějakým způsobem se vzdělávacími institucemi na Mšensku?

V okolí Mšena spolupracujeme nejvíce s Mateřskou školou Chorušice. Ve vzdálenějším okolí pak se školami i školkami ze Želíz, Liběchova, Mělníka, Velkého Borku, Čechelice, Tišic, Neratovic a dalšími.

Také jsme navázali spolupráci se Správou CHKO Kokořínsko a občas společně pořádáme vycházky pro veřejnost, například v rámci Setkání s přírodou nebo Netopýří noc.

Dům zaniklých řemesel není to jediné, čím se Ekocentrum Koniklece zabývá, co všechno ještě děláte?

Naše organizace se dlouhodobě zabývá problematikou hospodaření s dešťovou vodou, a to jak na úrovni pořádání vzdělávacích seminářů, zahraničních exkurzí a mezinárodních konferencí pro zástupce státní správy, samospráv obcí a veřejnost, tak na úrovni vzdělávacích programů pro školní děti. Rádi bychom čtenáře touto cestou pozvali na únorovou mezinárodní on-line konferenci „Hospodaření s dešťovou vodou“, která se uskuteční ve čtvrtek 11. února 2021. Konference se již tradičně věnuje nejnovějším trendům v oblasti hospodaření se srážkovou vodou. Letošní 6. ročník se zaměří na systém modro-zelené infrastruktury jako investici do měst. Dále nabízíme dlouhodobější výukové projekty pro děti s názvy „Vodní škola“, „Adaptace na změnu klimatu“ a „Město do kapsy“. V rámci

Školáci se na Vidimi dozvědí spoustu zajímavých informací z přírody.

těchto celoročních projektů mají děti možnost se reálně podílet na zlepšení udržitelnosti fungování svých škol či svého městského okolí. Výstupy těchto projektů jsou pak prezentovány důležitým institucím a jsou vybrány nejlepší návrhy na realizaci, které následně ve školách proběhnou. Tyto projekty probíhají především na území Prahy, naší vizi v blízké budoucnosti však je i realizace na školách ve Středočeském kraji. V tomto období koronavirové krize mohou být pro lidi zajímavé výstupy další činnosti Ekocentra Koniklece, kterou je tvorba naučných panelů a stezek. V blízkosti Mšena, přímo v srdci Kokořínského dolu, jsme za podpory Českého svazu ochránců přírody a programu NET4GAS Blíž přírodě vybudovali stezku s názvem „Poklady Harasova“. Jak napovídá název, začíná její trasa v Kokořínském dole u rybníka Harasov a končí v osadě Bosyně hned vedle bývalého hostince U Bobra. A na jaké poklady se mohou návštěvníci stezky těšit? Nepůjde sice o zlato ani drahokamy, ale přírodní a kulturní zajímavosti, o kterých panely stezky hovoří. Kdy jindy máte možnost zahrát si na schovávanou třeba s vlkem? Všechny naše panely jsou vybaveny pohyblivými prvky, což je zajímavé hlavně pro malé návštěvníky. Trasa stezky není dlouhá (okolo 1,5 km), a je proto dostupná pro rodiny s dětmi. Stačí osedlat kolo, nastartovat auto nebo rozhybat nohy a dorazit k Harasovskému rybníku. Ekocentrum

Koniklece se také zabývá poradenskými službami, vydáváním letáků, novinových i časopisových článků. Přírodu chráníme péčí o mokřady, ochranou jírovce nebo monitoringem ohrožených živočichů a rostlin. Vyrábíme deskové i karetní hry s ekologickou tematikou, pořádáme osvětové akce pro veřejnost, příměstské tábory s badatelskou tematikou i tábory v našem Domě zaniklých řemesel.

A čím se Ekocentrum Koniklece zabývá v této zvláštní době plné omezení?

Během dlouhodobě trvající distanční výuky jsme zahájili tvorbu tematicky přírodovědných výukových videí prostřednictvím našeho kanálu na Youtube. Ty slouží jako metodické návrhy učitelům, kteří by chtěli projekty běžně nabízené Ekocentrem Koniklece realizovat se svou třídou i v tomto období. První vytvořené video se týká projektu Mikroklima v okolí školy, během kterého si děti vyzkouší role přírodovědců a badatelů. Na našem kanálu máme v plánu ve vytváření podobných videí pokračovat i nadále. Tato videa mohou posloužit také rodičům jako inspirace pro zpestření mimoškolní výuky. Video si lze pustit zde: https://www.youtube.com/watch?v=NTa-GIed7K-U&t=24s&ab_channel=. Po zhlédnutí videa si i vy můžete sami zkusit odpovědět na otázku: „Jak by v hospodaření s dešťovou vodou obstály povrchy kolem naší školy nebo v naší ulici?“

Nabídka Domu zaniklých řemesel cílí zejména na školní děti.

Deník zastupitele: Marcela Prieložná

Marně přemýšlím, jak by se dala napsat hezký některá urážlivá slova. Určitě by se daly najít nějaké korektní náhražky, ale já dnes nechci být korektní a hlavně mě nic nenapadá, takže první odstavec článku radši vymažu...

Každý den, když se vracím z práce a projíždím náměstím, mám vztek a taky cítím lítost. Vztek na bezmoc cokoliv udělat a lítost nad promarněnou příležitostí. Samozřejmě píšu o domě čp. 35, domě Holuškových a bývalém hotelu Modrá hvězda.

A je to!

Zdržovat, odkládat, nejednat, čekat co se stane - taktika starosty a jeho kolegů byla úspěšná. S veškerou možnou úctou ke všem spoluobčanům Mšena, takovéto řešení centrální části města jsem si nepředstavovala. Zvláště když na proti stojí kostel, do jehož oprav už obec vložila miliony. Starosta se v médiích chlubí cenami a oceněními za revitalizaci náměstí, ale tuto příležitost nepřivítal. Koupit tento dům totiž znamenalo opustit vizi o

Jak dlouho bude bývalý hotel ještě hyzdit střed města? Foto: Jiří Říha

stavbě komplexu sociálních domů a nové knihovny na parcele po bývalém zdravotním středisku a projekt za skoro 100 milionů korun. Koupit tento dům by znamenalo starosti, ale počkat - není slovo starosta odvozeno od slova starati se, pečovat? Město bylo jediné, kdo mohl vrátit tomuto domu původní podobu a taky myšlenku a využití - a neudělalo to.

Dělat věci rychle trvá ve Mšeno, podle mě, bohužel přesně tak dlouho, jak se věc líbí starostovi. Když byla potřeba „výpomoc“ s

vystěhování nájemnice, změnil se zamýšlený pobídkový byt pro učitele, zdravotníka, dětského lékaře nebo lékárníka za „pět minut“ jednání rady města na byt sociální (mluvím o bytě v č.p.400 - ve vodárně), a to na pěkně dlouhou dobu. Naopak chytračení starosty už v minulosti připravilo obec o dobrou příležitost koupě objektu po bývalém výkupu - ZZN. „Starostenským způsobem“ vedená jednání nakonec skončila tak, že prodejce dal raději přednost jinému kupci. Zde se přihodilo to

samé. Jenom pro srovnání. Cyklostezka do „Stránky“, která ale končí po 800 metrech „u fialek“, stála daňově poplatníky skoro 11 milionů korun. Cena za hotel na náměstí byla poloviční, využití mnohonásobně vyšší. Co přinese občanům Mšena cyklostezka, která končí v poli a o jejíž kvalitě můžeme diskutovat? V tomto domě mohlo být třeba námi navrhované muzeum, knihovna, sociální byty, informační centrum a na zahradě klidné posezení uprostřed zeleně.

Lidé s „radnicí“ spřízněni srdcem či hlavou vám určitě budou tvrdit, že tak, jak to dopadlo, je to dobře, a uvedou mnoho důvodů. Nevěřte jim, lžou. Nevěřím tomu, že tohle je jejich představa budoucnosti Mšena, ale jestli doopravdy je, tak je to ještě horší. Někde jsem slyšela, že vlak nemůžete svést z cesty, může jet totiž jenom tím směrem, kam mu postavíte koleje. Takže pro ty, co jedou ve starostenském vláčku: „Milé „vagonky“, přeji vám hezkou jízdu“.

Marcela Prieložná,
zastupitelka za sd. Pro Mšeno

Spolky mají naději na podporu města

Mšeno - Sportovní organizace a zájmové spolky ze Mšena a pod něj spadajících obcí mají šanci získat peníze na svou činnost. Rada města Mšena totiž vyhlásila další ročník městských grantů, které se řídí předloni aktualizovanými Zasadami města pro udělování podpory spolkům a dalším organizacím, zabývajícím se dobrovolnou činností občanů. Ty jsou i s formuláři k dispozici na webu města. Vyplněné žádosti je nezbytné doručit do 26. února 2021 14.30 hodin do podatelny Městského úřadu ve Mšeně, případně poslat poštou, rozhodující je datum podání. Organizace mohou od města získat až devadesátiprocentní podporu.

Jiří Říha

Inzerce

ROUBENKY STŘIHAVKA

- novostavby roubených domů
- opravy a rekonstrukce roubených domů
- dřevostavby a sakrální stavby
- ruční práce a tradiční materiály
- 20 let zkušeností
- kompletní stavební servis
- realizace staveb po celé České republice

E-mail: rstrihavka@volny.cz

Mobil: 602 357 542

www.roubenky-strihavka.cz

Inzerce

TRUHLÁŘSTVÍ
JAROSLAV BALÁČEK

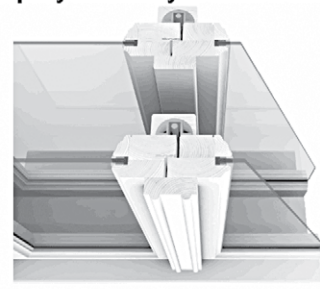

Truhlářství
Jaroslav Baláček

- eurookna 68/78/92
- špaletová okna
- dveře • interiéry
- schodiště • podlahy

portálové stěny
repliky historických oken a dveří

www.balacek.cz | tel.: 731 527 302

Jana Roháče 59, Dubá 471 41

balacek@truhlarstviabalacek.cz

Z deníčku rozvozačky obědů

Když se na facebookovém profilu hostince U Koruny objevil zkraje podzimu inzerát, že hledají výpomoc na rozvoz obědů, váhala jsem jen chvíli. Jsoucí již přes rok na rodičovské dovolené, vítala jsem tuto příležitost jako prostředek k upíranému společenskému kontaktu. To jsem ještě netušila, že tato práce bude nepřehlednou studnicí zážitků.

Při zkušební jízdě s kolegyní vypadá vše jasně. Plus mínus 60 km v okolí Mšena i ve městě samotném, obědy vydány, peníze vybrány. Adresy klientů a příjezdové cesty k nim si ukládám do paměti a za dva dny nastupuji naostro. Hned první den se mi podaří překvapit několik strážníků zvyklých na přesný čas, kdy přijíždí oběd. Pozměním si totiž malinko trasu a oběd přijede hnedle o 15 minut později. Vyřeší to pár telefonátů a vše se zdá být v pořádku, ovšem pouze do doby, než v Libovicích přijdu na to, že mi přebývá řízek. Znejistěna pročitám seznam klientů a ujišťuji sama sebe, že jsem vydala správný počet jídel. Nikdo však netelefonuje, že by mu něco chybělo. Ve Mšeně zjišťuji, že něco chybí mně – neseď mi peníze. Zabere mi hodinu, než si uvědomím, kde je příčina. Pěkně začínám, pomyslím si a vlastně se divím, když mi šéfová říká, že se mnou tedy počítá zase za týden. Pár dnů jezdím bez větších zádrhelů, jen ve Vojtěchově je klientka nespokojená, že přivážím oběd studený. Bodejť by také ne, dvě a půl hodiny od vydání nevydrží jídlo vařící ani v přepravním termoboxu. A to se řítím úzkou, lesem vedoucí silničkou z Libovic do Ráje, co situace dovolí.

Na dlouhou dobu nejlepší zážitek mě čeká začátkem listopadu u bytovek ve Velkém Újezdě. Vezu na danou adresu jídlo poprvé, a tak hledám správné číslo popisné. Aha, tady by to mohlo být, luštím napůl zrezivělý nápis na domovní ceduli. Před oprýskanou bytovkou stojí po-

starší muž s francouzskými holemi. Zastavím a než stihnou vystoupit, otevřou se zadní pravé dveře mého auta, děda dovnitř hodí hole a začne se soukat na sedadlo. „To je dost, že jedete!“ houkne na mě místo pozdravu a já jsem tak konsternována jeho počínáním, že nejsem schopna slova. Pak se natáhne a podá mi jídelní lístek, který ovšem není náš, ale jiného zařízení, a nervózně a dost důrazně mě pobídne: „Tak jedem, ne!“ Teprve v tu chvíli se mi vrátí dar řeči a snažím se staříkovi vysvětlit, že nejsem ta, na niž zřejmě čekal. Vyjde však najevo, že děda trpí značnou hluchotou, tudíž nechápe, co mu vykládám. Začnu tedy znovu, s pečlivou artikulací a hlasitěji. Nasazená rouška k dorozumění nepřispívá. Pán je velmi rozezlý. Nadává. Moc. Čeká tu už hodnou chvíli a my si z něj děláme blázny. Přijede si auto a není pro něj! Chlácholím ho a po chvíli se mi podaří vystrnadit ho z auta, aniž bych dostala ránu holí, což v dané situaci považuji za úspěch. Rychle předám objednané jídlo správnému zákazníkovi a uháním pryč. Stařík stále stojí před bytovým domem a hudruje. Když odjízdim, mímám auto s logem nedalekého domova seniorů, tak snad se pán svého povozu dočkal, pomyslím si.

Následující dny jezdím bez zvláštních potíží, některé činnosti už dělám automaticky, začíná to být skoro nuda. Ale na trase je i Zahájí se svou úzkou silničkou, na jejímž konci se obvykle otáčím. Ta je tentokrát zahrazena traktorem s fekálním vozem, který právě odčerpává septik. Traktorista mě a mé auto přehledně jako širé rodné lány, takže pochopím, že budu muset vycouvat. A to doslova. Prudký kopec, který vidím za sebou, mě lehce znervózní, přece jen mě kdysi od zkoušek z autoškoly vyhodili kvůli couvání, ale nakonec kopec zdolám na první dobrou a uháním dál.

Podzimní plískanice se přehoupnou do lednového sněžení. Když mi po

jedné předpovědi počasí volá šéfová, jestli si troufnu jezdit i ve sněhu, potvrdím jí to s tím, že v zimě vozím lopatu. Ta je mi však houby platná, když po jednodenní oblevě přijde mráz. Ráno lomcuji s dveřmi u řidiče i spolujezdce, avšak zámek nepovolí. Nezbyvá než vyzkoušet cestu přes kufr. Páté dveře se mi podaří otevřít a já jen doufám, že mě nikdo nevidí, jak lezu dopředu a soukám se na místo řidiče. Pěkně ten den začíná. V Koruně mi naloží termoboxy a vyjízdim. K zemi se snáší drobné vločky, silnice do Sedlce a dál do Hradska má na povrchu uježděný sníh, ale co to? Motor zní tak nějak jinak. Divně. No snad to není nic závažného, pomyslím si a podívám se na kontrolky na palubní desce. Nic nesignalizují, a tak pokračuji dál. (Později mi manžel sdělí, že naše auto by nic nesignalizovalo, ani kdyby mi snad upadlo kolo.) Stránka, Choroušky, Choroušice, Zahájí a zpět. Jedu opatrně, sníh už víří ve vzduchu a cestu vidět moc není. Správně předpokládám, že silnice mezi Choroušicemi a Stránkou není mezi prioritami silničářů, přesto mě překvapí, když v Chorouškách zjistím, že pod čerstvým sněhem jsou na silnici zmrazky, které slušně kloužou. Z kufru voní svíčkova a já dostávám hlad. Zase jsem zapomněla svačinu. Volám synovi, že jsem za chvíli ve Mšeně, ať vyběhne ven s něčím k snědku. I syn slyší ten divný zvuk, co se líne z motoru, ale musím jet, klienti v posledních obcích na trati čekají na svůj oběd. Předám obědy babičkám ve Skramouši a už si to frčím do Lobče. Najednou však vyběhne teplota na termostatu do červeného pole a já téměř slyším, jak vaří voda v motoru. Dojedu na rovinu před Filipovem, zastavím, vypnu motor a opravdu, voda vaří! Venku se žení všichni čerti, zapínám výstražná světla, ať do mě někdo nenarazí, neboť jedna porucha stačí. V kufru zbývají 3 obědy. Co teď? Nezbyvá, než zavolat tchánovi. Vysvětluji situaci a náš zlatý děda slíbí, že přijede. Zároveň hned na základě mnou popisovaných příznaků určí diagnózu: vadná vodní pumpa, případně prasklý řemen. To se potvrdí po příjezdu domů. Dříve však spolu rozvezeme zbývající obědy. Když jsme doma, telefonuji šéfově. Prý jsem nedala jednomu zákazníkovi objednané jídlo. Ujišťuji ji, že oběd jsem dala na branku, vyjde však najevo, že to byla branka souseda... Po neděli už nepojedu. Ale za týden prý se mnou U Koruny počítají, jsou odvázní. (vkv)

KALENDÁRIUM MŠENSKA

Václav Zimerman, Ing. (* 9. 10. 1954 Mělník † 1. 2. 2006 Řepín), vlastivědný pracovník. Absolvent SPŠE v Kutné Hoře a Elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze. Působil jako technik ve Štětí, poté programátor a projektant firmy v Kosmonosích. Od roku 1976 se věnoval amatérské speleologii a ochraně přírody Kokořinska i jako strážce CHKO a regionální historie. Vydal několik publikací, mj. Jeskyně Kokořinska, Národní mstítel, Kokořinsko – krásy a zajímavosti (spolu s J. Pillermem). Žil na Řepíně, kde se rozhodl odejít dobrovolně ze světa.

Josef Böhm (* 21. 2. 1831 Mšeno † 19. 5. 1889 Jeseník), veřejný činitel. Navštěvoval farní školu ve Mšeně, absolvoval gymnázium v Litoměřicích a studia práv na UK. Byl praktikantem u c. k. místodržitelství v Budapešti a dalších městech v Maďarsku, odkud se v roce 1860 vrátil do Čech a účastnil se vlasteneckého ruchu v Litoměřicích. Byl místopředsedou České besedy, tajemníkem okr. zastupitelstva v Roudnici n. L. a později zakotvil na Smíchově, kde mu po smrti město postavilo hrobku a pomník s nápisem: Zde odpocívá o rozkvět Smíchova velezasloužilý J. B., ředitel městských úřadů...

Anna Frýdlová, podle Ludvíka Böhma **Frýdlová** (* 22. 2. 1851 Mšeno † 15. 8. 1879 Basilej), operní pěvkyně. Získala základní hudební a pěvecké vzdělání ve Mšeně, v Praze byla žačkou B. Smetany a J. Maýra. Zpívala v Prozatímním divadle v Praze vždy s velkým úspěchem, ale nakonec odešla do Německa, kde působila v opeře ve Strasburgu a jako host úspěšně vystupovala v mnoha německých i švýcarských městech a dalších evropských zemích. V Basileji se seznámila s ředitelem divadla, za kterého se provdala. O prázdninách se vracela do Mšena a zpívala zde na koncertech, byla čestnou členkou mšenského pěveckého spolku Vyšehrad.

M. Síg: Kdo byl a kdo je

Inzerce

Do-Do
střecha tvých snů

Miroslav DOBROVOLNÝ

Středočeský kraj a Vysočina
Tel.: 774 497 985

 Do-Do střechy

Zhotovování a rekonstrukce střech.
Pokryvačství, tesařství, klempířství,
dřevěné podhledy.
Nátěry starých plechových střech.
E-mail: pokryvac.dodo@seznam.cz

Inzerce

ANTÉNY - SATELITY

Přechod na DVB-T2
Audio - Video - Instalace
Přepisy VHS, Video 8...
Michal Šatánek
721 485 028

Putování po nejkrásnějších místech Evropy se Zdeňkem Berglem 41.

Na Maltě najdete mnoho památek i skvělých lidí

Před sedmi lety jsem se rozhodl podívat do nějaké méně známé oblasti, vybral jsem si Maltu, malý ostrov 100 km na jih od Sicílie.

V polovině září nasedáme v Praze na letišti do Airbusu A 321 a za dvě půl hodiny přistáváme na letišti Vuga, blízko hlavního města Valletta. Do Bugibby, to je místo našeho ubytování, nás hned dopravil letištní autobus. Hotel v centru města máme perfektní, strava je pestrá a vynikající, strávíme zde deset dní a každodenně podnikneme putování po památkách a přírodních zajímavostech ostrova. Nikdy nepojedeme daleko, celý ostrov měří na délku 27 km a v nejširším místě 14,5 km. Vlastní autobus nemáme, dopravu po celém ostrově zajišťuje asi 200 linek moderních klimatizovaných autobusů. Žádné vlaky, tramvaje a metro zde nevedou. Koupili jsme si desetidenní permanentku za 12 euro a každý den ji několikrát využíváme. Ostrov je hlavně v severní části téměř celý zastaven městy. Rozšiřovali plochu tak dlouho, dokud se nedostali do kontaktu s ved-

Jednou z dominant je katedrála svatého Jana.

lejším městem. Takže mnohde dnes patří každá strana hraniční ulice jinému městu. Na nárožích je vždy příslušné město vyznačeno malou tabulkou.

Asi nejzajímavějším městem je metropole Valletta, jejímu poznávání věnujeme celý den. Jedeme trochu delší linkou, která nás provede řadou takto spojených, více než 400 let starých měst. Autobus staví v každém z nich na několika zastávkách a konečně přijíždíme na velké autobusové nádraží u bran Valletty. Většinu měst zde založili rytíři řádu Johanitů. Ten vznikl

v polovině jedenáctého století ve Svaté zemi. Říkali si také Ježíšovi bojovníci nebo Špitálníci. Jejich posláním byla péče o nemocné a zraněné vojáky z křížáckých válek a starost o chudé. Postupně získávali v zemi hrady, pozemky, později vytvořili i námořní flotilu a jejich majetek dosáhl závratných výšek. Roku 1187 zemi dobyl sultán Saladin, ten je vyhnal a byli nuceni usadit se postupně v Malgratu, Kypru a Rhodosu. Zde založili vlastní stát v čele s velmistrem a pokračovali ve svém poslání. Vytvořili námořní flotilu, ta se stala postrachem pro muslimské lodě přepadávající obchodní flotily plující Středozemním mořem. Tím si znepřátelili sultána Sulejmana I. a vyslal proti nim flotilu 400 lodí a 200 000 vojáků. Takové přesile nemohlo sedmatisícové vojsko odolat a sultán jim milostivě dovolil ostrov bez boje opustit.

Usadili se právě zde a už natrvalo. Zasloužili se o to římský a španělský král Karel V. s papežem Klementem VIII. Propůjčili jim ostrov jako léno. Od té doby jsou známi především jako Maltézští rytíři se znakem rozeklaného červeného kříže v bílém poli. Jejich příchod znamenal znovuzrození a překotnou výstavbu ostrova. Všechna sídla byla důkladně opevněna a ostrov se může chlubit, že nebyl nikdy v historii dobyt. Ani v roce 1565, kdy se o to pokusil turecký sultán Sulejman V. se svou početnou armádou a flotilou. K obraně přispěla i šestitisícová armáda ze Sicílie a hlavně vojenské mistrovství velmistra řádu, kterým byl Jean Parisot de la Vallette. A právě na jeho počest začali u přístavu budovat zdejší město a po něm ho pojmenovali. Dostí historie, jdeme do města. Procházíme branou Porta San Giorgio v mohutných hradbách obepínajících celé město.

Středem až k přístavu Fort St. Elmo se táhne široká hlavní tepna

Ohlašování poledne na hradbách Fort St. Elmo.

Republic Street. Asi nejceněnější památkou je obrovská katedrála Svatého Jana, stojící na širokém náměstí. Jdeme dovnitř a nádherná výzdoba předčí všechna naše očekávání. Bohatství řádu se promítá v nádherné, po celé ploše zlacené výzdobě. Nevíme, kam dřív koukat, určitě odtud nebudeme pospíchat. Asi nejpůsobivější je hlavní oltář se sochami znázorňujícími křest Krista, zase je všechno kolem zlacené.

Mám ještě čas navštívit archeologické muzeum s památkami na nejstarší obyvatele ostrova a pokračujeme na pevnost Fort St. Elmo. Celý rozlehlý areál pozorujeme z ochozu asi 40 metrů vysokých hradeb. Lidí tu stojí požehnaně, něco se chystá. U několika děl na hraně ochozu stojí tři vojáci, jedno nabíjeje a přesně v poledne zazní salva jako hrom s mohutným kouřem, samozřejmě slepá. Scházíme jednou z několika téměř stejných ulic s vysokými budovami s množstvím barevně natřených dřevěných balkonů dolů k přístavu. Procházíme vojenským muzeem v deset metrů širokých hradbách. Nějak rychle nám ubíhá čas, vylezeme nahoru a jdeme do dalšího historického a vojenského muzea. To sídlí v obrovské budově spolu se sídly vlády a prezidenta. Muzeum je nádherné, přímo přeplněné exponáty, zejména zbrojnice patří mezi největší v Evropě. Podrobná prohlídka by zabrala polovinu dne. Pomalu se vracíme k autobusu.

Cestou ještě stačím doplnit do těla pohonně hmoty a stavím se u sochy pana de la Vallette, musím se s ním vyfotit, určitě mu to dělá radost. Nastoupíme do prvního autobusu, co má štítek Bugibba, a za půl hodiny jsme doma. Ještě jsme se stačili rychle opláchnout v moři a hurá na večeři. A co říci na závěr? Malta je nádherný ostrov s obrovskou koncentrací historických památek a skvělých lidí.

Návštěvníky upoutá několik pevností kolem Fort St. Elmo.

Katedrála svatého Jana má bohatou zlatou výzdobu. Foto: Z. Bergl 4x